

Redegørelse vedr. undersøgelse af haller

- maj 2015

Indhold

BAGGRUND	4
FORMÅL	4
PROCES	4
METODE	5
ANALYSEREDSKABER	5
<i>Analyseredskab 1: Faktisk foreningsbrug af primære hal-faciliteter</i>	5
<i>Analyseredskab 2: Skønnet brug af sekundære hal-faciliteter</i>	5
<i>Analyseredskab 3: Medlems- og befolkningsudvikling i berørte områder</i>	5
<i>Analyseredskab 4: Ledige haltider i andre relevante faciliteter</i>	6
<i>Analyseredskab 5: Udviklingstendenser i relevante idrætter</i>	6
FLEKSIBILITETSFORVENTNINGER	6
<i>Pejlemærke 1: Spredning af indendørs aktiviteter</i>	6
<i>Pejlemærke 2: Åbningstider</i>	7
<i>Pejlemærke 3: Weekendtræning</i>	8
<i>Pejlemærke 4: Træningstid</i>	8
<i>Pejlemærke 5: Antal udøvere pr. træning</i>	9
<i>Pejlemærke 6: Flytning af klub</i>	10
<i>Pejlemærke 7: Foreningers egenfinansiering</i>	11
SØNDERMARKENS IK	12
FORENINGENS ANSØGNING	12
ANALYSE AF KLUBBENS BEHOV	13
<i>Analyseredskab 1: Faktisk foreningsbrug af primære halfaciliteter</i>	13
Pejlemærke 1: Spredning af indendørs aktiviteter	13
Pejlemærke 2: Åbningstider	14
Pejlemærke 3: Weekendtræning	14
Pejlemærke 4: Træningstid	15
Pejlemærke 5: Udøvere pr. træning	16
Pejlemærke 6: Flytning af klub	17
Delkonklusion	17
<i>Analyseredskab 2: Skønnet brug af sekundære hal-faciliteter</i>	18
<i>Analyseredskab 3: Medlems- og befolkningsudvikling i berørte områder</i>	19
<i>Analyseredskab 4: Ledige haltider i andre relevante faciliteter</i>	21
<i>Analyseredskab 5: Udviklingstendenser i relevante idrætter</i>	21
INDSTILLING: SØNDERMARKEN IK	23
<i>Ønske 1: Ny primær halfacilitet på Liseborg</i>	23
<i>Ønske 2: Etablering af nye squash baner</i>	24
<i>Ønske 3: Etablering af motionscenter</i>	25
<i>Ønske 4 og 5: Opvarmningslokale og omklædningsfaciliteter</i>	25

VIBORG NØRREMARKEN	27
FORENINGENS ANSØGNING	27
ANALYSE AF KLUBBENS BEHOV	28
<i>Analyseredskab 1: Faktisk foreningsbrug af primære halfaciliteter</i>	28
Pejlemærke 1: Spredning af indendørs aktiviteter	28
Pejlemærke 2: Åbningstider	29
Pejlemærke 3: Weekendtræning	29
Pejlemærke 4: Træningstid	29
Pejlemærke 5: Udøvere pr. træning	30
Pejlemærke 6: Flytning af klub	30
Delkonklusion	30
<i>Analyseredskab 2: Skønnet brug af sekundære hal-faciliteter</i>	30
<i>Analyseredskab 3: Medlems- og befolkningsudvikling i berørte områder</i>	31
<i>Analyseredskab 4: Ledige haltider i andre relevante faciliteter</i>	32
<i>Analyseredskab 5: Udviklingstendenser i relevante idrætter</i>	32
INDSTILLING: VIBORG NØRREMARKEN	33
<i>Ønske 1: Ny primær halfacilitet ved Nordre Skole</i>	33
<i>Ønske 2: Flere omklædningsfaciliteter</i>	33
VIBORG GYMNASTIK FORENING	34
FORENINGENS ANSØGNING	34
ANALYSE AF KLUBBENS BEHOV	35
<i>Analyseredskab 1: Faktisk foreningsbrug af primære halfaciliteter</i>	35
Pejlemærke 1: Spredning af indendørs aktiviteter	35
Pejlemærke 2: Åbningstider	36
Pejlemærke 3: Weekendtræning	36
Pejlemærke 4: Træningstid	37
Pejlemærke 5: Udøvere pr. træning	38
Pejlemærke 6: Flytning af klub	40
Delkonklusion	40
<i>Analyseredskab 2: Skønnet brug af sekundære hal-faciliteter</i>	40
<i>Analyseredskab 3: Medlems- og befolkningsudvikling i berørte områder</i>	40
<i>Analyseredskab 4: Ledige haltider i andre relevante faciliteter</i>	41
<i>Analyseredskab 5: Udviklingstendenser i relevante idrætter</i>	41
INDSTILLING: VIBORG GYMNASTIK FORENING	42
<i>Ønske 1: Ny springhal</i>	42
<i>Ønske 2: Bedre parkeringsforhold</i>	43
SAMLET INDSTILLING	44

Baggrund

Kultur & Fritidsudvalget (KFU) har i foråret 2014 modtaget 3 uopfordrede ansøgninger til etablering af nye hal-faciliteter i Viborg Kommune. De tre ansøgninger er fremsendt af Søndermarken Idrætsklub, Viborg Gymnastik Forening samt et partnerskab bestående af Viborg Nørremarken og Nordre Skole. KFU har i forlængelse heraf ønsket en analyse af området og udpeget Viborg Idrætsråd som opgaveløser.

Formål

Opgaveløser er i den sammenhæng blevet bedt om at fokusere på behovet for yderligere hal-faciliteter til de pågældende idrætsklubber (dvs. *foreningsbehov*) og ikke behovet hos nærtliggende skoler, SFOer, klubber, ungdomsuddannelser, mv. (dvs. *skolebehov*) eller private borgere, mv.. I forlængelse heraf er opgaveløser blevet bedt at se på forskellige måder at imødekomme eller bidrage til løsninger af de identificerede foreningsbehov.

Proces

Opgaveløser har gennemført en proces, der i overordnede træk består af følgende:

Tid	Aktivitet
Efterår 2014:	Dialog og forventningsafstemning med Kultur Service & Events
Efterår 2014:	Modelteoretisk arbejde i sekretariatet
Primo 2015:	Analysearbejde accelereres
Februar 2015:	Dataindsamling ¹
Marts 2015:	Møder med ansøgere <ul style="list-style-type: none"> • Præcisering af ansøgers ønsker • Besigtigelse af faciliteter • Orientering om den gennemførte dataindsamling
April 2015:	Principiel drøftelse i Viborg Idrætsråds bestyrelse
Mandag d. 18. maj:	Afsluttende behandling i Viborg Idrætsråd bestyrelse
Tirsdag d. 19. maj:	Høringsfase for ansøgere og berørte foreninger
Mandag d. 25. maj:	Deadline for indgivelse af foreningers høringssvar
Torsdag d. 28. maj:	Præsentation af analysen for Kultur- & Fritidsudvalget

Herefter følger en politisk behandling frem mod en beslutning i forbindelse med byrådets budgetforlig og vedtagelse heraf i (typisk) oktober måned.

¹ Dataindsamling har blandt andet bestået i observation af antal fremmødte deltagere på alle klubbernes eksisterende hold i uge 8. Dette er naturligvis sket uden at orientere klubberne først.

Metode

I analysen af de indkomne ansøgninger arbejdes med fem analyseredskaber, der skal belyse klubbernes behov med reference til en række pejlemærker for fleksibilitetsforventninger. I det følgende beskrives først de fem analyseredskaber. Dernæst pejlemærker for fleksibilitetsforventning.

Analyseredskaber

Analysen arbejder med følgende fem analyseredskaber.

Analyseredskab 1: Faktisk foreningsbrug af primære hal-faciliteter

For det første er ansøgerklubbernes faktiske brug af primære hal-faciliteter (dvs. selve hallerne) belyst. Dels via oplysninger om antal kontingentbetalere på klubbens indendørshold og observation af antal fremmødte udøvere på alle klubbens hold i en tilfældig uge (uge 8).² Dels via uddybende samtaler med klubbernes repræsentanter. Fokus har i den sammenhæng været på at belyse hvilke haller klubbernes hold bruger, hvor store klubbernes forskellige hold er, hvor lang tid klubbernes forskellige hold træner samt hvilke typer af overlap klubbernes hold evt. er nød til at gøre brug af.

Analyseredskab 2: Skønnet brug af sekundære hal-faciliteter

For det andet er den skønnede brug af klubbernes sekundære hal-faciliteter belyst (dvs. omklædningsrum, kontorer mv.). Det er sket via facilitetsbesigtigelse og samtaler med ansvarlige foreningsrepræsentanter. Fokus har været på at afklare belastningen på de sekundære hal-faciliteter samt muligheder for evt. at omrokere andre aktørers brug af samme faciliteter i bestræbelserne at imødekomme behov hos ansøger.

Analyseredskab 3: Medlems- og befolkningsudvikling i berørte områder

For det tredje er medlems- og befolkningsudviklingen i de berørte områder belyst. Såvel ansøgerklubber som relevante naboklubber. Det er sket via centrale dokumenter fra Viborg Kommune (befolkningsprognoser) og relevante idrætsforbund (bl.a. medlemsopgørelser fra Dansk Boldspil Union, Dansk Håndbold Forbund, GymDanmark, Dansk Volleyball forbund og Badminton Danmark). Fokus har været at undersøge hvordan befolknings- og medlemsudvikling

² En sådan fremgangsmåde rummer naturligvis usikkerheder. Fx er det ikke muligt at observere udøvere, der er stoppet eller slet ikke startet – fx pga. manglende plads på holdet. Derudover kan et hold være ramt af afbud, sygdom mv.. Det antages dog at ramme de forskellige klubber nogenlunde ens.

ser ud til at påvirke behovet for fremtidige halfaciliteter i de berørte områder.

Analyseredskab 4: Ledige haltider i andre relevante faciliteter

For det fjerde er ledige haltider i andre relevante faciliteter belyst. Det er sket med udgangspunkt i Viborg Kommunes bookingsystem (Conventus) samt viden om fremtidige idrætsfaciliteter, der allerede er planlagt af Viborg kommune m.fl.. Fokus har været på at undersøge muligheder for at flytte dele af foreningens eller facilitetens hold og aktiviteter til andre egnede faciliteter.

Analyseredskab 5: Udviklingstendenser i relevante idrætter

For det femte er udviklingstendenser i relevante idrætter undersøgt. Det er bl.a. sket ved at se på nye aktivitetsformer, udendørsfaciliteter, turneringsstrukturer mv.. Fokus har været at undersøge tendenser, der kan være med til at påvirke det fremtidige behov for hal-faciliteter indenfor de berørte idrætter.

Fleksibilitetsforventninger til brugere af halfaciliteter

I det følgende afklares hvilke fleksibilitetsforventninger, der bør stilles til brugere af halfaciliteter. Det er hensigten at afklare hvilken udnyttelsesgrad, kørselsvillighed mv. vi forventer af brugerne på deres eksisterende faciliteter, før vi kan vurdere i hvilken grad de har behov for nye faciliteter.

Der findes ikke eksplicite retningslinjer for hvilke former for fleksibilitet, det synes rimeligt at stille til brugere af halfaciliteter i Viborg Kommune. Viborg Idrætsråds bestyrelse har derfor søgt at indkredse forskellige *pejlemærker*, der kan bruges, når det skal drøftes om en klub har behov for yderligere hal-faciliteter.³ Pejlemærkerne er ikke tænkt som absolutte regler, der i sig selv kan udløse nye halfaciliteter, men som parametre, der er ønskværdige og som kan tale *for* eller *imod* at en klub har behov for yderligere hal-faciliteter. De identificerede pejlemærker falder i syv hovedgrupper.

Pejlemærke 1: Spredning af indendørs aktiviteter

For det første er det hensigtsmæssigt at afklare retningslinjer for *spredning* af indendørsaktiviteter – herunder hvor mange adresser man kan bede en klub træne på, hvor lang afstand man kan forvente

³ Viborg Idrætsråd har i drøftelsen af pejlemærker søgt at anlægge et helhedsperspektiv og have blik for at midler til nye haller kan gå fra andre bevillinger på idrætsområdet. Målet har derfor været at identificere pejlemærker, som både kommune samt andre foreninger og udøvere finder rimelige.

at køre til træning forvente mv., hvis den stadig skal kunne føle sig som én klub.⁴ De anbefalede pejlemærker fremgår af nedenstående tabel.

Spredning af indendørs aktiviteter (kørefastand mv.)	Pejlemærker
Hvor mange forskellige adresser er det hensigtsmæssigt, at en klub benytter til indendørs træningsaktiviteter, hvis den stadig skal kunne føle sig som én klub?	• 1-2 adresser ⁵
Hvor lang kørefastand kan man som minimum forvente at medlemmer er villige til at tilbagelægge fra klubbens primære adresse (klubbens ”sjæl”) til træningsadressen?	• Børn: 5 km / voksne: 10 km
Hvor lang kørefastand kan man som minimum forvente at medlemmer er villig til at tilbagelægge fra klubbens primære adresse (klubbens ”sjæl”) til kampadressen?	
<ul style="list-style-type: none"> • I forhold til idrætsgrene med præcedens for hyppige hjemmekampe i sæsonen (fx håndbold) • I forhold til idrætsgrene med præcedens med få hjemmestævner i sæsonen (fx inddefodbold) 	<ul style="list-style-type: none"> • Børn: 0 km / voksne: 0 km • Børn: 10 km

Pejlemærke 2: Åbningstider

For det andet er det hensigtsmæssigt at afklare retningslinjer for *åbningstider* – herunder hvilke tidspunkter og ugedage man må forvente, at brugerne er villige til at træne.⁶ De anbefalede pejlemærker fremgår af nedenstående tabel.

Åbningstider (fordelt på aldersgrupper)	Alder	Pejlemærker
Mandag – torsdag	< U7	kl. 16 – 18
	< U9	kl. 16 – 19
	< 13 år	kl. 16 – 20
	13 - 17 år	kl. 17 – 21
	18+ år	kl. 17 – 22
Fredag	< U7	kl. 15 – 18
	< 13 år	kl. 15 – 19
	13 - 17 år	kl. 16 – 21
	18+ år	kl. 16 – 22
Lørdag	< 13 år	kl. 8 – 14
	13 - 17 år	kl. 10 – 18
	18+ år	kl. 10 – 16
Søndag	< 13 år	kl. 9 – 14
	13 - 17 år	kl. 10 – 19

⁴ Pejlemærke 1 er primært udarbejdet med henblik på at klarlægge fleksibilitetsforventninger i fht. større idrætsgrene. I mindre specialidrætter, hvor der typisk kun er en forening i kommunen, vil gælde andre forventninger.

⁵ I tilfælde af klubsamarbejde må klubbens hold forvente at kunne træne og spille på alle moderklubbernes adresser.

⁶ Anvendelsen af pejlemærke 2 vedr. åbningstid og træning i hverdagene, der traditionelt har været arena for træning. Træningsmuligheder og åbningstider i weekenden behandles via pejlemærke 3.

Pejlemærke 3: Weekendtræning

For det tredje er det hensigtsmæssigt at afklare retningslinjer for *weekendtræning* – fx om et håndboldhold kan have træningstid lørdag, hvis de skal spille kamp søndag? De anbefalede pejlemærker fremgår af nedenstående tabel.

Variierende træningsdage i forskellige uger	Pejlemærker
Kan man forvente at et håndboldhold træner lørdag, hvis de skal spille kamp søndag?	• Ja, hvis holdet også træner en hverdag i løbet af ugen.
Kan man forvente at et fodboldholds eneste træningstid er lørdag formiddag, (hvis de fx har 6 forventelige aflysninger som følge af egne kampe).	• Ja

Pejlemærke 4: Træningstid

For det fjerde er det hensigtsmæssigt at afklare retningslinjer for hvor lang tid forskellige hold kan forvente at træne om ugen afhængig af idræt, alder, niveau. De anbefalede pejlemærker fremgår af nedenstående tabel og er fremkommet ved at se på præcedens i relevante idrætter.

Træningstid (pr. uge)	Hold	Pejlemærker
Håndbold	u6-u8	2,0 time
	u9-u10	2,0 time
	u11+	3,0 time
	Elite	4,5 time
Fodbold	u6-u8	1,0 time
	u9-u10	1,0 time
	u11+	1,5 time
Badminton	Hold	2,0 time
	Motion	1,0 time
	Elite	6,0 time
Volleyball	Børn	2,0 time
	Voksne	3,0 time
Team-gymnastik	u8	3,0 time
	u10	5,0 time
	u12+	8,5 time
Idræts-gymnastik	u8	4,0 timer
	u11	7,5 time
	u13	9,5 time
	u14	16,0 time
Breddegymnastik	u6	1,0 time
	u7+	1,5 time
	25+	2,0 time

Pejlemærke 5: Antal udøvere pr. træning

For det femte det hensigtsmæssigt at afklare retningslinjer for hvor mange udøvere, der kan træne sammen uden større forstyrrelser i træningskvaliteten. De anbefalede pejlemærker fremgår af nedenstående tabel og varierer bl.a. afhængigt af idræt, alder og niveau. Udgangspunktet for tabellen er det antal udøvere, der fylder hallen i en kampsituation. Det antages at en stigning på 50 pct. kan integreres i træningssituationer uden større kvalitetsforstyrrelser, mens en stigning på 100 pct. antages at forringe træningskvaliteten. *Eksempel:* I seniorhåndbold spilles kampe à 7 mod 7 (dvs. 14 spillere). Det indikerer at træningsantallet ikke bør overstige max 28 spillere og ideelt set bør ligge mellem 14-21 spillere. Pejlemærket anvendes med udgangspunkt i det antal observerede fremmødte (ikke antal medlemmer) på de enkelte hold.

Antal udøvere pr. træning	Alder	Pejlemærker		
		Kamp	Træning	Max
Håndbold	u6-u8	16	24	32
	u9-u10	12	18	24
	u11+	14	21	28
Fodbold	u6-u8	12	18	24
	u9-u10	10	15	20
	u11+	8	12	16
Badminton	Hold	14	21	28
	Motion		14	20
Volleyball ⁷	u6-u10	40	30	40
	Andre	36	24	36
Gymnastik	TeamGym ⁸	12	14	24
	IdrætsGym ⁹	8	16	24
	BørneGym ¹⁰		30	40
	MotionsGym ¹¹		30	40

I forlængelse heraf, synes det hensigtsmæssigt at diskutere om man tidsmæssigt bør kompensere hold, der har flere udøvere end max-tallet. Det anbefalede pejlemærke fremgår af nedenstående.

⁷ Volleyball adskiller sig fra de øvrige idrætter ved at have særligt mange udøvere på banen under kamp. Derfor synes det ikke muligt at integrere en stigning på 50 pct. i træningssituationer. Kamptallet betragtes derfor som et maxtal.

⁸ TeamGym består af 3 discipliner (trampolin, spring og rytme). Et TeamGym hold udgøres af 12 gymnaster (samt 2 udskiftere). I VGFs hovedfaciliteter er der plads til at to TeamGym hold (24-28 gymnaster) kan træne visse discipliner samtidigt. Fx kan det ene hold øve trampolin, mens det andet hold øver spring. Der er omvendt ikke plads til at to hold samtidigt kan træne spring og rytme på gulv. 14 gymnaster er derfor det ideelle træningstal, mens 24 er det maksimale.

⁹ Idrætsgymnastik består af 8 forskellige øvelser/redskaber (6 til mænd og 4 til kvinder). To af øvelserne benyttes m/k. Når m/k træner sammen etableres derfor 8 stationer. Her er 2 (max 3) gymnaster pr. redskab hensigtsmæssigt ved elitetræning (dvs. 16-24 gymnaster).

¹⁰ I børne-bredde gymnastik trænes både TeamGym, IdrætsGym og en række andre øvelser. Meget mere end 6 stationer à 6 gymnaster (ca. 40 gymnaster) er vanskelige at facilitere uden større forstyrrelser i træningskvaliteten. Andre gymnastikforeninger (fx KVIK) lukker typisk deres børnehold ved 30 tilmeldinger (i traditionelle haller). I VGF er der tradition for lidt større hold med lidt flere trænere (selv om salene ikke har fuld hal-størrelse).

¹¹ I motionsgymnastik benyttes typisk kun gulv og ripper. Det hensigtsmæssige træningsantal afhænger derfor af rummets m2 og antal ripper i rummet. I sale af VGFs størrelse kan 30-40 voksne motionsgymnaster træne samtidig uden at støde ind i hinanden.

 Pejlemærker

 Justering af træningstid

Er det rimeligt at kompensere et træningshold, der har flere udøvere end max-tallet, med ekstra træningstid?

- Ja – svarende til 50 pct. af den tid som holdet ellers er berettiget til.

Er det rimeligt at reducere træningstiden for et træningshold, der har færre udøvere end kampantallet?

- Ja – såfremt træningsholdet er under halvt så stort som kampantallet er det rimeligt at halvere den tid holdet ellers er berettiget til.
-

Pejlemærke 6: Flytning af klub

For det sjette er det hensigtsmæssigt at afklare retningslinjer for *flytning af klub*, fx om det er rimeligt at flytte en klub til en ny hjemmeadresse, hvis klubben tilbydes faciliteter, tidsrammer og geografi, der kvalitetsmæssigt svarer til de nuværende. De anbefalede pejlemærker fremgår af nedenstående tabel.

Flytning af klub	Pejlemærker
Kan en hel klub flyttes til en ny hjemmeadresse, hvis den tilbydes faciliteter, tidsrammer og geografi, der kvalitetsmæssigt svarer til de nuværende? ¹²	<ul style="list-style-type: none"> • Ja – forudsat at det samtidigt: <ul style="list-style-type: none"> (a) forbedrer træningsmuligheder for andre klubber og (b) at klubben kun flyttes indenfor det geografiske område, hvor det rekrutterer sine medlemmer fra.
Kan hold fra en klub flyttes væk fra en facilitet (der ikke er lig klubbens hjemmeadresse/sjæl), hvis holdene tilbydes faciliteter, tidsrammer og geografi, der kvalitetsmæssigt svarer til de nuværende?	<ul style="list-style-type: none"> • Ja – forudsat at det samtidigt: <ul style="list-style-type: none"> (a) forbedrer træningsmuligheder for andre klubber og (b) at klubben kun flyttes indenfor det geografiske område, hvor det rekrutterer sine medlemmer fra.

¹² Fx kan SIK ikke flyttes til Viborg nordby, hvor andre fodboldklubber rekrutterer deres medlemmer. Muligheden for at flytte specialklubber er dog større, da de er eneste af deres slags i et større geografisk område og rekrutterer medlemmer fra hele kommunen. Fx Viborg Squash Klub, Viborg Bullets m.fl..

Pejlemærke 7: Foreningers egenfinansiering

For det syvende er det hensigtsmæssigt at afklare retningslinjer for *foreningers egenfinansiering* i forbindelse med større nyanlæg. De anbefalede pejlemærker fremgår af nedenstående tabel.

Foreningers egenfinansiering	Pejlemærker
Hvor stor en andel af anlægsudgifterne kan man forvente, at en klub, der ansøger Viborg Kommune om større nyanlæg skal betale?	<ul style="list-style-type: none">• 25 pct., hvor mindst 10 pct. ikke er lokaletilskudsberettiget lån.¹³

Heller ikke dette pejlemærke er ultimativt. Fx kan der gælde andre vilkår, ved særligt små foreninger, der bidrager til et mangfoldigt idrætsliv, foreninger der flyttes i fællesskabets interesse, bevarelse af sårbart lokalsamfund, mv..

¹³ Hvis nyanlægget fx koster en million kan klubben ikke få lokaletilskud til de sidste 10 pct. svarende til 100.000 kr.

Søndermarkens IK

Søndermarken Idrætsklub er en flerstrengt idrætsklub med underafdelinger i fodbold, håndbold, badminton og volleyball. Klubben har 1.150 medlemmer (2015 tal) og hovedadresse på Liseborgcenteret. Klubbens primære hal-faciliteter er Liseborghallen og Finderuphøjhallen. Klubben benytter endvidere enkelte tider i hal 6 ved Viborg Stadion.

Foreningens ansøgning

Med udgangspunkt i den indsendte ansøgning samt opfølgende samtaler med klubbens repræsentanter kan klubben ønsker til nye faciliteter beskrives således:

- Klubben ønsker ny hal i forlængelse af den eksisterende hal på Liseborgcenteret. Klubben angiver et stort pres på egne haltider, der fx betyder at nogle årgange træner sammen og træner kortere tid end ønsket. Derudover ønsker klubben at kunne råde over større halfaciliteter i forbindelse med afvikling af større stævner i håndbold og fodbold.
- Klubben ønsker at etablere foreningsfitness på Liseborg. Klubben ønsker at tilbyde blandt andet forældre til de mange børnemedlemmer et lokalt forankret træningscenter, som de kan anvende, mens deres børn er i foreningen.
- Klubben ønsker et mindre opvarmningslokale på Liseborgcenteret. Klubben angiver et stort pres på den primære halfacilitet (selve hallen) på Liseborg – fx i forbindelse med afvikling af håndboldkampe. Det gør det vanskeligt at afsætte tid til opvarmning på banen (fx til klubbens divisionshold). Et mindre opvarmningslokale kan hjælpe med at aflaste den primære hal-facilitet.
- Klubben ønsker flere omklædningsfaciliteter på Liseborgcenteret. Håndboldklubben råder pt. over et omklædningsrum til herrer og et omklædningsrum til damer. Det giver særligt udfordringer i forbindelse med hjemmekampe hvor 4 hold (40-50 spillere og trænere) ofte må lappe ind over hinanden i et omklædningsrum.
- Klubben viderebringer et ønske om 2 nye squashbaner fra Viborg Squashklub, der ligeledes holder til på Liseborgcenteret. Viborg Squashklub har 2 baner, som er de eneste squashbaner til kommunens 95.000 indbyggere. Samtidig har klubben store udfordringer med at renovere

de eksisterende baner, da overfladen skaller af på centrale slagoverflader og ikke synes mulig at reparere.

Analyse af klubbens behov

I det følgende analyseres facilitetsbehovet i SIK med udgangspunkt i de 5 analyseredskaber og pejlemærkerne for fleksibilitetsforventninger.

Analyseredskab 1: Faktisk foreningsbrug af primære hal-faciliteter

Et første forhold af betydning for det fremtidige behov for hal-faciliteter er klubbens faktiske brug af primære hal-faciliteter.

Pejlemærke 1: Spredning af indendørs aktiviteter

SIK benytter 3 hal-faciliteter, henholdsvis Liseborghallen, FINDERUPHØJHALLEN og Hal 6 ved Viborg Stadion. Ifølge pejlemærke 1 er det hensigtsmæssigt at samle aktiviteterne på 1-2 adresser. Da SIK benytter Hal 6 i 5,5 timer per uge (se figur 1), er det ideelt set hensigtsmæssigt at flytte denne brug til SIKs primære faciliteter, Liseborghallen og FINDERUPHØJHALLEN.

Figur 1: SIKs haltider i Liseborghallen, FINDERUPHØJHALLEN og Hal 6

Tallene i parentes angiver først observerede fremmødte og dernæst antal medlemmer på hvert enkelt hold

Pejlemærke 2: Åbningstider

Klubbens hovedfacilitet – *Liseborghallen* - benyttes stort set kun af SIK i den foreningsmæssige åbningstid – fra kl. 16-22 (se figur 1). (Eneste undtagelse er Viborg Lawn Tennisklub, der benytter hallen mandag i tidsrummet kl. 16-18). Hallen benyttes til *håndbold* (man-tors) i perioden september (medio) – april (medio) og *fodbold* (fre-lør) i perioden oktober (medio) – marts (medio). Der trænes ikke i Liseborghallen søndag.

Klubbens anden hovedfacilitet - *Finderuphøjhallen* - benyttes primært af SIK (se figur 1). Klubben råder over hallen mandag-torsdag. Hallen benyttes til badminton (mandag og onsdag) og håndbold og volleyball (tirsdag og torsdag). Fredag og lørdag benyttes hallen af VFF.

Jf. figur 1 træner SIK 1 time mere i de to haller end man kan forvente.

Pejlemærke 3: Weekendtræning

I indsesæsonen 2014-2015 er følgende SIK kampaktiviteter registreret hos de respektive forbund i Liseborghallen i weekenden:

- *Håndbold*: 14 hjemmestævner søndag (typisk kl. 11-16).
- *Fodbold*: 4 hjemmestævner lørdag (typisk kl. 10-17) og 1 stævne søndag.

Det resulterer i 4 årlige aflysninger for de fodboldhold, der træner i lørdag i tidsrummet 10-16, hvilket er i overensstemmelse med pejlemærke 3. Ifølge pejlemærke 3 er det således rimeligt at forvente træning i Liseborghallen lørdag.

I sæsonen 2014-2015 er følgende kampaktiviteter hos SIK registreret hos de respektive forbund i Finderuphøjhallen:

- *Volleyball*: 4 hjemmestævner (typisk søndag kl. 10-16).¹⁴
- *Badminton*: ingen hjemmestævner
- *Håndbold*: (svarende til) 1 hjemmestævne (i tidsrummet lørdag 16-19 + søndag 10-18).¹⁵
- *Fodbold*: ingen hjemmestævner.

Fastholdes samme SIK-aktiviteter i hallen i sæsonen 2015-16 vil det svare til 1 aflysning for hold, der træner lørdag, og 5 aflysninger for hold der træner søndag. Hvis de 4 volleystævner flyttes til Liseborghallen – her er 10 ledige søndage – vil det reducere antal træningsaflysninger om søndagen

¹⁴ De 2 herrestævner og 2 damestævner *kan* samles til to fælles stævner af samme længde (jf. krav til DS-volley).

¹⁵ Der er afviklet 10 kampe i sæsonen 2014-15, men de har ligget så spredt at samme tidspunkt ikke er brugt to gange.

(fra fem til én aflysning).¹⁶ Jf. pejlemærke 3 kan der således foregå træning i Finneruphøjhallen lørdag og søndag.

Ifølge figur 1 synes det muligt at pege på følgende ekstra potentiale for weekendtræning:

- Liseborghallen:
 - Lørdag: 16-18
 - Søndag: 8-12 + 18-20¹⁷
- Finneruphøjhallen
 - Lørdag: 16-18
 - Søndag: 9-20

Det svarer til i alt 21 potentielle ekstra timer pr. uge i de to faciliteter.

Pejlemærke 4: Træningstid

Klubbens hold træner i nogenlunde overensstemmelse med pejlemærker for træningstider. Fire af klubbens hold træner *kortere tid* end angivet i pejlemærkerne – hhv.:

- u8-u10 piger, håndbold (0,5 time mindre)
- u8-u10 drenge, håndbold (0,5 time mindre)
- u11 piger, fodbold (0,5 time mindre)
- u14 piger, fodbold (0,5 time mindre)

Det svarer til i alt 2 timers *mindre* træningstid end angivet i pejlemærkerne.¹⁸

Fire af klubbens hold træner *længere tid* end angivet i pejlemærkerne – hhv.:

- u10 drenge, fodbold (0,5 time mere)
- u13 drenge, fodbold (0,5 time mere)
- u14 drenge, fodbold (0,5 time mere)
- u17-u21 drenge, fodbold (0,5 time mere)

¹⁶ Liseborghallen kan på den måde blive en slags ”kamp-hal” søndag på tværs af idrætter. Det kan frigøre mere beregnelig træningskapacitet i Finneruphøjhallen.

¹⁷ Disse træningstider er forudsat at det er muligt at placere håndboldstævner i tidsrummet 12-17 (frem for 11-16). (Et eksempel kan være uge 5, hvor håndboldstævnet i Liseborg blev afviklet i tidsrummet 12.15-17.30). I den sammenhæng vil særligt futsal, der ikke kræver baner, være oplagt, men også andre aktiviteter, med begrænset opstilling og nedtagning af rekvisitter mv. synes mulige. Fx tennis, volleyball eller badminton.

¹⁸ Derudover træner 3 af klubbens håndboldhold (2. div. damer, 3. div. damer og serie 1. damer) alle 1,5 time mindre end angivet i pejlemærkerne. Disse hold er dog alle meget små (4, 4 og 6 spillere). Deres tid halveres derfor, hvilket betyder at de træner i overensstemmelse med pejlemærkerne.

Det svarer til i alt 2 timers *mere* træningstid end angivet i pejlemærkerne.

Således træner klubbens hold i overensstemmelse med pejlemærke 4.

Pejlemærke 5: Udøvere pr. træning

Hovedparten af klubbens hold antager størrelser, der harmonerer med pejlemærker for holdstørrelser og kan således træne uden større forstyrrelser i træningskvaliteten, jf. tabellen:

Antal udøvere pr. træning	Hold	Rettesnor		
		Kamp	Træning	Max
Håndbold	u8-u10d	12	18 (21)	24
	u8-u10p	12	18	24 (25)
	u12p	14	21 (19)	28
	u12-14d	14	21 (22)	28
	u14-u16p	14 (13)	21	28
	u18p	14 (14)	21	28
	s1-2h	14 (15)	21	28
	2.-3.div.d	14 (8)	21	28
	3.div.h	14	21	28 (53) ¹⁹
	s.3-4d	14	21	28
Fodbold	u6d	12 (11)	18	24
	u8d	12	18 (20)	24
	u9d	10	15	20 (24)
	u10d	10	15	20 (23)
	u11d	8	12	16 (15)
	u11p	8 (10)	12	16
	u12d	8	12	16 (20)
	u13d	8	12 (14)	16
	u14d	8 (0)	12	16
	u14p	8	12 (14)	16
	u15d	8 (8)	12	16
	u16d	8	12 (11)	16
	u16p	8	12 (11)	16
	u17-21d	8	12	16 (15)
Badminton	u7-u17	15 (13)	22	30
	Motion	15 (11)		30
Volleyball	Herrer	36	18 (9)	32
	Damer	36	18 (5)	32
	Oldboys	36	18 (17)	32

Som det fremgår af tabellen er der enkelte undtagelser:

- To af klubbens håndboldhold ligger *over* max-grænsen i observationsugen og tildeles jf. pejlemærke 5 ekstra træningstid på 1.30 min. pr. uge.

¹⁹ Antallet på 53 udøvere opstår som følge af et træningsfællesskab mellem 3. div. Herrer og serie 3+4 damer onsdag aften kl. 19-20:30. Det medfører at max-grænsen overskrides.

- Tre af klubbens fodboldhold ligger over max-grænsen og tildeles jf. pejlemærke 5 ekstra træningstid på 1t. 45 min. pr. uge.²⁰
- Hverken klubbens *badmintonhold* eller *volleyballhold* er over max-grænsen i observationsugen.

Ifølge pejlemærke 5 har klubben således ret til yderligere 3,25 træningstimer pr. uge.

Pejlemærke 6: Flytning af klub

VFF benytter Finneruphøjhallen henholdsvis fredag (kl. 15-23) og lørdag (kl. 8-15). Ved at flytte VFF til andre faciliteter, kan der skabes 15 nye træningstimer til SIK. Det forudsætter, at det er muligt at finde egnede faciliteter til VFF. VFF er positivt indstillet over for en flytning på disse vilkår.²¹

Delkonklusion

Det er nu muligt at samle op på SIKs faktiske foreningsbrug af de primære halfaciliteter – i relation til de fem pejlemærker for fleksibilitetsforventninger - og på den baggrund yde et første bidrag til en endelig konklusion i forhold til SIKs behov for nye primære halfaciliteter.

Pejlemærke 1 (spredning af indendørs aktiviteter):	+ 5,5 timer
Pejlemærke 2 (åbningstid):	+ 1 time
Pejlemærke 3 (weekendtræning):	– 21 timer
Pejlemærke 4 (træningstid):	+ 0 timer
Pejlemærke 5 (antal udøvere pr. træning):	+ 3,25 timer
Pejlemærke 6 (flytning af klub):	– 15 timer
Sum (samlet potentiel kapacitet):	– 26,25 timer ugentligt

Som det fremgår af pejlemærke 1, 3, 4 og 5 har SIK i den nuværende situation en underkapacitet på 9 timer. Ved at flytte VFF, jf. pejlemærke 6, er det muligt at prioritere 15 timer til SIK, hvilket løser udfordringen med SIKs underkapacitet og skaber et råderum på 6 timer. Ved at iværksætte indsatser i fht. pejlemærke 3 (weekendtræning) kan der skabes yderligere et råderum på 21 timer, så den samlede potentielle ledige kapacitet bliver på 26,25 timer ugentligt.

²⁰ I observationsugen (man-fre) var det gennemsnitlige fremmøde 60 pct. for klubbens fodboldhold. Lørdagstræninger var aflyst pga. et fodboldstævne, hvorfor fremmødet her (også) beregnes som 60 pct. af holdenes kontingentbetalere.

²¹ VFF har endvidere haft 4 hjemmestævner i sæsonen 2014/15 samt et årligt indecup over 2-4 weekenddage (24. jan. – 01. feb.). Jf. Pejlemærke 3 kan det placeres indenfor det acceptable antal aflysninger. Dog kan der med fordel arbejdes på, at flytte både VFFs træningsaktiviteter og stævneaktiviteter.

Analyseredskab 2: Skønnet brug af sekundære hal-faciliteter

Et andet forhold af betydning for det fremtidige behov for hal-faciliteter er klubbens brug af sekundære faciliteter (omklædningsrum, toiletter, opbevaringsrum, kontorer mv.).

Facilitetsbesigtigelse og samtaler med klubbens foreningsrepræsentanter viser en række nævneværdige forhold:

- Klubben angiver at mangle **omklædningsrum til klubbens håndboldhold**. Klubben benytter pt. et omklædningsrum til herrer og et omklædningsrum til damer. Det giver særligt udfordringer i forbindelse med kampe/stævner, hvor 4 hold af 10-12 spillere ofte lapper ind over hinanden. Faciliteten har endvidere to mindre omklædningsrum i umiddelbart nærhed af de to omklædningsrum til håndboldafdelingen, men disse bruges i dag af squashklubben. Derudover har klubben 8 større omklædningsrum i et andet sted i centeret, som i dag primært benyttes af fodboldafdelingen.

Omklædningsrummene kunne principielt set anvendes af håndboldafdelingen. Afstanden fra fodboldafdelingens omklædningsrum til hallen er kort og via indendørs gang. Klubben angiver en række uhensigtsmæssigheder ved at håndboldens indesko klæder om sammen med fodboldens udesko (bl.a. jord fra fodboldstøvler). Da håndboldens aktiviteter primært ligger i vinterhalvåret, hvor fodboldens aktiviteter fylder mindre, kan det overvejes, at reservere enkelte af fodboldafdelingens omklædningsrum til håndboldafdelingen. Særligt i forbindelse med stævnesøndage i håndbold, hvor belastningen på de håndboldafdelingens 2 omklædningsrum angives som særlig stor af klubben. Det kan endvidere overvejes om overgangen til kunstbaner giver muligheder for at indesko og udesko kan klæde om i samme omklædningsrum uden særlige krav til fodboldspillere.

- På Liseborg er der også **faciliteter til Viborg Squashklub** i form af 2 squash baner samt tilhørende klublokaler. Squashklubbens faciliteter er delvist bygget i to plan med muligheder for at stå på 1. sal og kigge ud over de to baner. Squashklubben har et ønske om yderligere 2 baner. Det er ikke umiddelbart muligt at udvide til fire baner i de eksisterende faciliteter. Samtidig angiver klubben store udfordringer med at renovere de eksisterende baner, da overfladen skaller af på centrale slagflader og ikke synes mulig at reparere.

Viborg Squashklub er ikke en del af Søndermarken IK, men snarere at regne for en ”specialklub”, dvs. den eneste af sin slags i et større geografisk område. Det betyder at man ifølge pejlemærker for flytning af klubadresser kan flytte squashklubben til en ny

hjemmeadresse, hvis det er muligt at tilbyde faciliteter, tidsrammer og geografi, der kvalitetsmæssigt svarer til de nuværende og flytningen samtidigt forbedrer træningsmuligheder for andre klubber. Det er særligt oplagt at integrere Viborg Squash Klub i Viborg Vestby projektet og dermed dele klubhus og omklædningsfaciliteter med Viborg Bullets, VFF og Vestbadet. Hvis det er muligt at finde nye, egnede faciliteter til Viborg Squashklub kunne de nuværende squash-faciliteterne ombygges til at opfylde klubønsker fra SIK. Viborg Squash Klub er positivt indstillede over for en flytning.

- SIK har et ønske om at etablere et **motionscenter**. Via flytningen af Viborg Squash Klub kan der skabes arealer, der med en lettere renovering, vil kunne opfylde dette ønske. Et fremtidigt motionscenter kan samtidigt benytte squash klubbens nuværende omklædningsrum.
- På 1. sal (ovenpå håndboldafdelingens omklædningsrum) ligger en række kontor- og mødefaciliteter. SIK, Viborg Firmaidræt og Liseborg Centerets halinspektør har rettighed til brug af disse rum. Ved at **flytte disse kontorer** til andre dele af centret, kunne der etableres enten 4 omklædningsrum (svarende til de omklædningsrum, der i dag findes i stueplanet) eller et opvarmningslokale til håndbold. Er det ikke muligt at finde egnede lokaler til alle tre aktører kan man evt. vælge at fastholde et mødelokale på 1. sal i kombination med nye omklædningsrum. Viborg Firmaidræt ser positivt på en flytning af deres aktiver til et andet sted på Liseborg.

Ovenstående peger på flere muligheder for, at opfylde ønsker til sekundære hal-faciliteter hos SIK og Viborg Squash Klub:

- At flytte Viborg Squash Klub til ”Viborg Vestby”.
- At etablere foreningsmotionscenter til SIK i Viborg Squash Klubs nuværende rammer.
- At flytte kontorer væk fra 1. sal på Liseborg og etablere opvarmningslokale, alternativt yderligere omklædningsrum i arealerne.

Analyseredskab 3: Medlems- og befolkningsudvikling i berørte områder

Et tredje forhold af betydning for det fremtidige behov for halfaciliteter i området er medlems- og befolkningsudvikling i og omkring SIK. Opgørelser viser i den sammenhæng en række nævneværdige forhold:

- **Befolkningsudviklingen** i Liseborgområdet (Finderuphøj og Søndre skoledistrikt) er gennemsnitligt steget med 1,5 pct. pr. år de seneste 8 år. De kommende 8 år forventes befolkningsudvikling at stige 0,9 pct. årligt. Til sammenligning forventes den samlede befolkningsudvikling i Viborg by at stige 1,25 årligt de kommende 8 år.
- **Medlemstallet** i SIK synes ikke umiddelbart påvirket af befolkningsudvikling i området. Det samlede medlemstal er således ikke steget de senere år. Det fremgår af nedenstående oversigt over SIKs medlemsudvikling indenfor fodbold, håndbold, badminton og volleyball.
 - *Volleyball*: 2010 (60), 2011 (56), 2012 (56), 2013 (44), 2014 (50).
 - *Håndbold*: 2009 (285), 2010 (251), 2011 (224), 2012 (277), 2013 (288), 2014 (306)
 - *Fodbold*: 2010 (879), 2011 (854), 2012 (1148), 2013 (1133), 2014 (983), 2015 (716)
 - *Badminton*: 2012 (83), 2013 (96), 2014 (78)

Forventningen er dog, at en øget befolkningstilvækst i området alt andet lige vil skabe et lidt større pres på klubbens samlede faciliteter i de kommende år.

- **Flytningen** af naboklubben B67 fra Sønæs til Finderuphøjskolen (i 2014) kan skabe et yderligere pres på områdets halfaciliteter. Mange SIK-medlemmer går således på Finderuphøjskolen og nogle af disse vil givetvis starte i B67, hvis klubben vælger at genetablere børnehold. Det kan skabe yderligere pres på områdets halfaciliteter fordi to klubber i hver årgang alt andet lige kræver flere haltider end en klub i hver årgang. To hold à 12 spillere kræver fx flere haltider end et hold à 24 spillere.

Ovenstående viser at der frem imod 2023 kan forventes en årlig befolkningsudvikling i Finderuphøj og Søndre skoledistrikt på 0,9 pct. mod 1,25 pct. i hele Viborg by. Det viser samtidig at de seneste 8 års befolkningsudvikling i området ikke umiddelbart har bidraget positivt til medlemsudviklingen i SIK. Det kan dog ikke udelukkes, at befolkningsudviklingen – hvis der er tale om overrepræsentation af småbørnsfamilier - først slår ud i øget medlemstal på lidt længere sigt. På samme måde kan flytningen af B67 vise sig at påvirke behovet for halfaciliteter i området, da to klubber alt andet lige har brug for flere haltider end en klub.

Hovedkonklusionen er, at befolkningsudviklingen, medlemsudviklingen og klubudviklingen ikke på kort sigt (2-4 år) kan forventes væsentligt at påvirke behovet for halfaciliteter i området.

Omvendt kan de nævnte forhold ikke udelukkes at påvirke behovet på lidt længere sigt (4-8 år).

Analyseredskab 4: Ledige haltider i andre relevante faciliteter

Et fjerde forhold af betydning for det fremtidige behov for hal-faciliteter er mulighederne for at finde ledige haltider i andre relevante faciliteter.

- Hvis **VFF** skal afgive træningstider til SIK i Finderuphøjhallen er det afgørende at finde plads til VFF i andre egnede faciliteter. I den sammenhæng er særligt hallen ved Vestervangskolen oplagt. Dels fordi mange VFF-medlemmer allerede går i skole og har idræt i samme faciliteter. Dels fordi det ifølge Conventus synes muligt at finde de nødvendige træningstimer her – hhv. fredag (15-23) og lørdag (8-15).²² VFF er positivt indstillede over for en flytning.
- Hvis **Viborg Squash Klub** skal afgive sine nuværende faciliteter til et motionscenter i SIK, er det afgørende at etablere nye rammer til klubben. Det er særligt oplagt at integrere Viborg Squash Klub i Viborg Vestby projektet og dermed dele klubhus og omklædningsfaciliteter med Viborg Bullets, VFF og Vestbadet. Det er hensigtsmæssigt set fra et idrætssocialt perspektiv, at skabe fælles rammer på tværs af klubberne, så de sociale samlingspunkter understøttes med flest muligt brugere. Viborg Squash Klub er positivt indstillede over for en flytning.

Analyseredskab 5: Udviklingstendenser i relevante idrætter

Et femte forhold af betydning for det fremtidige behov for hal-faciliteter er udviklingstendenser i relevante idrætter. Analyser af nye aktivitetsformer, udendørsfaciliteter, turneringsstrukturer mv.. viser en række nævneværdige forhold:

- Etableringen af to **kunstbaner** i SIK kan umiddelbart forventes at påvirke behovet for haltider til inddefodbold i SIK. Der foreligger endnu ikke velbeskrevet viden om, hvad de mange ny-anlagte kunstgræsbaner i Danmark betyder for inddefodbolden, men et stadigt stigende antal klubber vælger at fortsætte udendørstræningen hele året og nedprioritere indetræning. DBU Jylland har fx registeret tilbagegang på 8 pct. i indendørs aktiviteter (tilmeldte hold) alene i perioden 2013-2014 og peger på væksten i kunstbaner som en primær forklaring, da der samtidigt registreres flere tilmeldte til kunstgræsturneringer. Faldet på 8 pct. er endvidere et gennemsnit for alle klubber - ikke kun klubber med

²² Bl.a. ved at flytte VGF fra Vestervangskolen (se senere i analysen).

kunstbaner - hvor faldet umiddelbart må forventes at blive større for en (kunstbane)klub som SIK.²³ I NUGF har flertallet af hold fx haft vintertræning efter anlæggelse af kunstbane i 2014 (herunder u9, u10, u11, u12, u13, u14, u14, u15 og u17 drenge, u11, u13, u17 piger, senior, old boys og veteran).²⁴ I Vejle Idrætsråd (2012)²⁵ har man forsøgt at belyse hvordan udviklingen i kunstbaner påvirker det fremtidige behov for halfaciliteter. Her forventer man, at kunstbaner indenfor 10 år overflødiggør indefodbold for spillere over u10 og derved reducerer behovet for indetræning med ca. 100 timer (til 122 timer) pr. uge. Det svarer til fuld træningstid i to haller i hele kommunen og en potentiel besparet investering på 15 mio. kr., + driftsudgifter.

- Der er endvidere tendenser til at traditionel indefodbold efterhånden afløses af **indefodbold uden bander** (futsal). Ifølge DBU er futsal fremtiden. DBU København har allerede udskiftet traditionel indefodbold med futsal, og DBU Sjælland er på vej til at gøre det samme. At futsal spilles uden bander øger det antal haller, der kan anvendes til indefodbold. I Viborg by vil overgang til Futsal fx åbne muligheder for at stadionhallerne (hal 1, 2, 3 og 5) – hvor der i dag ikke opsættes bander – kan anvendes til indefodbold. Derudover vil Futsal gøre det muligt at fodbold og håndboldhold kan træne i direkte forlængelse af hinanden og således reducere sorte pletter mv. i planlægningen (fx træne fodbold fra 8-12 søndag morgen umiddelbart før håndboldkampe).

Ovenstående indikerer, at etableringen af de 2 nye kunstbaner i Søndermarken IK samt den nationale udvikling i fodboldens turneringsformer (kunstbaneturneringer) og spilformer (futsal) kan forventes at reducere fodboldafdelingens og dermed klubbens behov for indendørs træningstider de kommende år.

²³ Den fortsatte vækst i kunstbaner kan tilmed forventes at reducere tallet yderligere ligesom tendensen forventes at sprede sig til klubber uden kunstbaner der ønsker at fastholde sit relative udendørsniveau, der typisk har størst prestige.

²⁴ Ovenstående forstærkes endvidere af tendenser til at forlænge udendørssæsonen. Fx med nye kunstbaneturneringer og opvarmningsturneringer i vinterhalvåret

²⁵ Vejle Idrætsråd (2012): ”Forslag til plan for kunstgræs boldbaner i Vejle kommune - Oplæg til drøftelse med Kulturudvalget om et videre forløb”

Indstilling: Søndermarken IK

Klubben ansøger (jf. ansøgning og opfølgende samtaler med klubbens repræsentanter) om en række forskellige nye faciliteter - henholdsvis:

1. ny primær halfacilitet på Liseborg
2. nye squahbaner (ønske viderebragt fra Viborg Squasklub).
3. nyt motionscenter
4. opvarmningslokale til håndboldafdelingen
5. flere omklædningsfaciliteter til håndboldafdelingen

Med udgangspunkt i den samlede anvendelse af analyseredskaber og pejlemærker præsenteres i det følgende analysens indstilling vedr. foreningens ønsker.

Ønske 1: Ny primær halfacilitet på Liseborg

I forhold til det første ønske indstilles følgende:

- at reservere Finderuphøjhallen til Søndermarken IK og flytte Viborg FFs aktiviteter fra Finderuphøjhallen til Vestervang Skole
- at give Søndermarken IK ret til i et vist omfang at benytte stadionhallerne til etablering af større håndboldstævner og fodboldstævner
- at genbehandle SIKs ansøgning, når der er klarhed over relevante udviklingstendenser (forventet i næste byrådsperiode).

Uddybende kommentarer:

Det synes hensigtsmæssigt at afvente hvordan en række udviklingstender påvirker behovet for nye halfaciliteter i området. For det første må det afventes om flytning af VFF fra Finderuphøjhallen (til Vestervanghallen) sammenholdt med etablering af Finderuphøjhallen som træningshal søndag kan afhjælpe SIK behov for flere primære halfaciliteter. Derudover anbefales det at afvente følgende:

- hvordan befolkningsudviklingen i området påvirker klubbens medlemstal
 - hvordan Søndermarkens to nye kunstbaner påvirker behovet for indefodboldtider
 - hvordan overgangen til mere futsal påvirker muligheder for øget fleksibilitet
 - hvordan flytningen af B 67 til Finderuphøj påvirker behovet for haltider i området
-

Ønske 2: Etablering af nye squash baner

I forhold til det andet ønske indstilles følgende:

- at Viborg Kommune yder 1.200.000 kr. til at etablere 4 nye squashbaner fx i forbindelse med flytning af Viborg Squashklub fra deres nuværende faciliteter på Liseborg til en egnet facilitet i Viborg By.²⁶
- At Viborg Squashklub samtidig afgiver retten til eget klubhus og omklædningsfaciliteter, og får adgang til egnede faciliteter i fællesskab med andre foreninger.

Uddybende kommentarer:

Klubben ønsker fire baner frem for de nuværende to baner. To squashbaner til 95.000 indbyggere er beskedent og udelukker vækstmuligheder, jf. bilag 1. Dertil kommer udfordringer med at renovere de nuværende baner. Overfladen skaller af på centrale slagflader og synes ikke mulig at renovere. Viborg Squash Klub har ikke noget foreningsmæssigt tilhørsforhold til Søndermarken IK og er at regne for en ”specialklub”. Placeringen kunne fx være i forbindelse med nye lokaler i Viborg Vestby sammen med Vestbadet og VFF eller nye lokaler ved stadionområdet. Det er hensigtsmæssigt set fra et idrætssocialt perspektiv, at skabe fælles rammer på tværs af klubberne, så de sociale samlingspunkter understøttes med flest muligt brugere. Det er i den sammenhæng ønskeligt at squashklubben er med til at udpege og godkende en ny lokalitet. Endelig kan en flytning af Viborg Squashklub frigøre faciliteter til forskellige ønsker fra SIKs ansøgning.

Der indstilles til, at der indledes forhandlinger med klubben med henblik på at finde en rimelig men i sammenhængen mindre egenbetaling. Reduktionen i egenbetaling skyldes dels, at klubben flyttes for at skabe plads til ønsker hos SIK, dels at der er tale om en mindre (mangfoldighedsgivende) specialidræt, der vanskeligt kan samle tilsvarende summer som større idrætsforeninger, og dels at klubben afgiver retten til eget klubhus og omklædningsfaciliteter, jf. pejlemærke 7.

²⁶ Det anslåede beløb forudsætter, at de 4 baner etableres i en eksisterende facilitet/klimaskal, jf. bilag 1.

Ønske 3: Etablering af motionscenter

I forhold til det tredje ønske indstilles følgende:

- at Viborg Kommune yder 75 % af 1.000.000 kr. til at etablere foreningsfitness på Liseborgcenteret ved at renovere nuværende faciliteter ved Viborg Squash Klub.²⁷

Uddybende kommentarer:

Liseborgcentret er en stor idrætsfacilitet med et markant brugerflow. Et lokalt forankret træningscenter vil være attraktivt for mange forældre og harmonere med generelle trends til fleksibilitet og individualiserede træningsformer. Et tilsvarende tiltag er etableret i Løgstrup (2010), hvor motionscenteret med 300 medlemmer nu er klubbens største afdeling. Ovenstående kunne fx involvere etablering af glaspartier, udbygning af repos og tilbygning ved endegavl. Centeret kan samtidigt overtage de nuværende omklædningsrum. Viborg Kommune støtter ikke indkøb af fitnessredskaber/-maskiner.

Ønske 4 og 5: Opvarmningslokale og omklædningsfaciliteter

I forhold til det fjerde og femte ønske indstilles følgende:

- at Viborg Kommune yder 75 % af op til 1.000.000 kr. til at klubben i eksisterende arealer på 1. sal vælger mellem enten et opvarmningsrum eller omklædningsfaciliteter til håndbold.²⁸

Uddybende kommentarer:

Klubben angiver, at det er vanskeligt at afsætte tid til opvarmning mv. på banen i forbindelse med håndboldkampe. Her vil et mindre opvarmningsrum kunne hjælpe. Samtidigt er der stort pres på omklædningsfaciliteterne. Særligt i forbindelse med håndboldkampe. Fx må 4 hold ofte klæde om i samme lokale. Når det anbefales at klubben vælger mellem de to muligheder er det dels pga. karakteren af de to ønsker (fx er der ikke præcedens for at etablere opvarmningslokaler, ligesom der er ledige omklædningsrum hos fodboldafdelingen) og dels fordi et sådan valg kan rummes med udgangspunkt i en mindre

²⁷ Bemærk betingelser for lånefinansiering, jf. pejlemærke 7.

²⁸ Bemærk betingelser for lånefinansiering, jf. pejlemærke 7.

ombygning af eksisterende faciliteter. Klubbens valgte tiltag etableres i de nuværende klublokaler og kontorer på 1. sal (over de eksisterende omklædningsrum). Første sal har samme mål som stueplan (6 m * 22 m * 2,2 m). Vælger klubben nye omklædningsrum er der således gode muligheder for at tage udgangspunkt i eksisterende rør mv. fra stueplan.

Viborg Nørremarken

Viborg Nørremarken er en fodboldklub med 289 medlemmer (2014 tal) beliggende ved Nordre Skole i Viborg (H.C Andersensvej 5). Klubbens primære hal-faciliteter er Kassernehallen (til træning) og Skals Hallen (til kamp). Klubben benytter endvidere enkelte tider i hal 6.

Nordre Skole er medunderskriver på klubbens ansøgning. Da indeværende analyse alene ser på behovet for hal-faciliteter til idrætsforeninger (dvs. foreningsbehov) og ikke behovet hos nærtliggende skoler mv. (dvs. skolebehov) er Nordre Skoles forskellige ønsker og behov ikke tillagt betydning i analysen.

Foreningens ansøgning

Med udgangspunkt i den indsendte ansøgning samt opfølgende samtaler med klubbens repræsentanter kan klubbens ønsker til nye faciliteter beskrives som følger:

- Klubben ønsker ny hal ved Nordre Skole. Klubben angiver bl.a. ønsker om at kunne udvide med nye idrætter (fx håndbold, gymnastik, badminton). Derudover ønsker klubben at kunne råde over en ny hal i forbindelse med afvikling af kampe/større stævner i håndbold og fodbold. En ny hal ved Nordre Skole vil endvidere kunne samle klubbens vinteraktiviteter på faciliteter nær klubhuset (og ikke som nu i stadionområdet). Endelig vil en ny hal opfylde korrekte standardmål (modsat Kassernehallen) og derfor kunne flytte klubbens indendørskampe fra Skals hallen til de nye faciliteter.²⁹
- Klubben ønsker nye omklædningsfaciliteter. Klubben har i dag et omklædningsrum til herrer og et omklædningsrum til damer, der begge ligger på skolen i faciliteter nær foreningens klubhus. Klubben nævner at der nogle gange må presses op til 10 børnehold (50 spillere) sammen i et omklædningsrum til klubbens fodboldkampe. Ansøgergruppen forestiller sig umiddelbart disse omklædningsrum indarbejdet i en samlet hal-facilitet.

²⁹ Ansøgergruppen nævner endvidere en lang række skole ønsker/behov - fx bedre idrætsmuligheder for skolens SFO børn, faciliteter til skolens klubbørn, bedre faciliteter til skolens eliteklasser, etablering af større skolekøkken samt etablering af køkkenhave på taget af hallen. Disse behov er som nævnt ikke tillagt betragtning i analysen.

Analyse af klubbens behov

I det følgende analyseres facilitetsbehovet i NUGF med udgangspunkt i de 5 analyseredskaber og pejlemærkerne for fleksibilitetsforventninger.

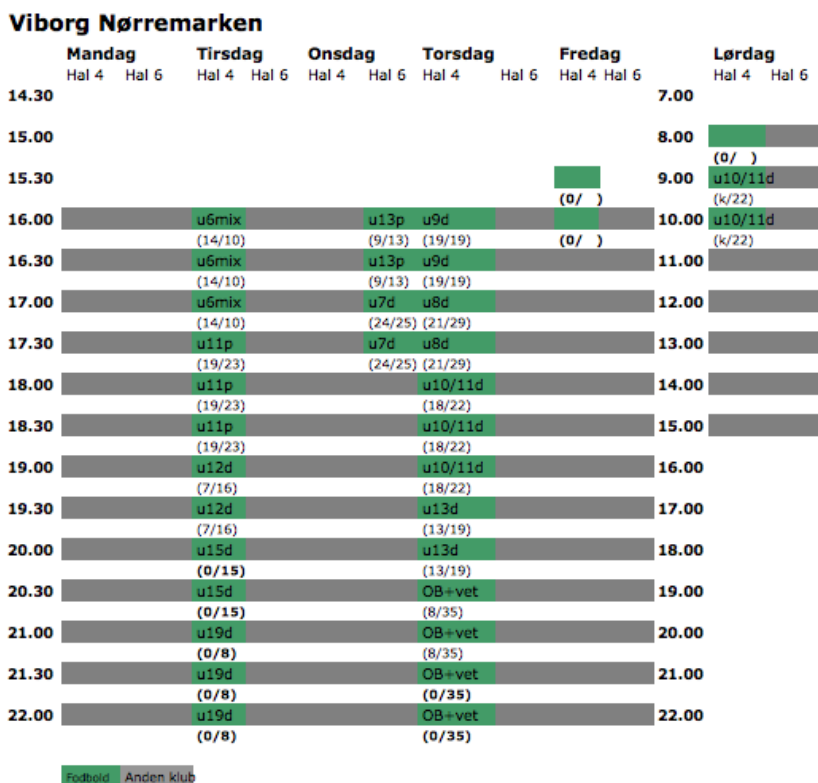
Analyseredskab 1: Faktisk foreningsbrug af primære hal-faciliteter

Et første forhold af betydning for det fremtidige behov for hal-faciliteter er klubbens faktiske brug af primære hal-faciliteter.

Pejlemærke 1: Spredning af indendørs aktiviteter

NUGF benytter 2 forskellige hal-faciliteter henholdsvis Kassernehallen og Hal 6 til træningsaktiviteter, jf. figur 2. Det er i overensstemmelse med pejlemærke 1. Derudover benytter NUGF Skals Hallen til kampaktiviteter, da kassernehallen ikke opfylder DBUs standardmål for indendørsfodbolddbaner. Klubben angiver ikke problemer med at få kamptider i Skals Hallen. Afstanden fra NUGF til Skals hallen er 11 km. Det peger jf. Pejlemærke 1 på, at NUGF skal kunne afholde kampaktiviteter i hal 6. Det kan betyde op til 6 træningsaflysninger for de klubber, der benytter hal 6 i weekenden.

Figur 2: NUGFs træningstider i hal 4 og hal 6

Tallene i parentes angiver først observerede fremmødte og dernæst antal medlemmer på hvert enkelt hold

Pejlemærke 2: Åbningstider

Kassernehallen (hal 4) blev i sæsonen 2014/2015 benyttet af seks forskellige foreninger. Sammen med Cricketklubben (11,5 timer) og Viborg B67 (6 timer) er NUGF (17,5 timer) primær bruger af hallen. I sæsonen 2014-15 (medio oktober – medio marts) har NUGF benyttet hallen som sin primære træningsfacilitet.

Hal 6 blev i sæsonen 2014/2015 benyttet af 11 forskellige foreninger. NUGF brugte hallen 2 timer pr. uge.

Klubben træner i nogenlunde overensstemmelse med pejlemærkerne for træningstider. Klubben har træningstider udenfor pejlemærkernes åbningstider, men observationsugen tyder på, at disse ikke er i brug. Samlet set synes klubben ikke at mangle træningstider. Det harmonerer med klubbens egen ansøgning, der ikke påpeger udfordringer med at få tider, men derimod retter sig mod ønsket om at have en hal i umiddelbar nærhed af boldbanerne ved Nordre Skole.

Pejlemærke 3: Weekendtræning

Klubben benytter weekendtræning i overensstemmelse med pejlemærke 3.

Pejlemærke 4: Træningstid

Klubbens hold træner i overensstemmelse med pejlemærker for træningstider. Fem af klubbens hold træner *kortere tid* end angivet i pejlemærkerne – hhv.:

- u12 drenge (30 min. mindre)
- u13 piger (30 min. mindre)
- u13 drenge (30 min. mindre)
- u15 drenge (30 min. mindre)
- OB+veteran (30 min. mindre)

Det svarer til i alt 2t 30 min. *mindre* træningstid end angivet i pejlemærkerne.

To af klubbens hold træner *længere tid* end angivet i pejlemærkerne – hhv.:

- U6 mix (30 min. mere)
- u10/11 drenge, fodbold (45 min. mere)

Til sammen synes klubben hold således at træne 1t. 15 min *mindre* pr. uge end angivet i

pejlemærkerne. Samtidig har klubben reserverede tider (svarende til 1t. 30 min.), som ikke synes udnyttet (se figur 1).

Pejlemærke 5: Udøvere pr. træning

Hovedparten af klubbens hold antager størrelser, der harmonerer med pejlemærker for holdstørrelser og kan således træne uden større forstyrrelser i træningskvaliteten. Som det fremgår af nedenstående oversigt er der enkelte undtagelser:

- Et af klubbens hold ligger *over* max-grænsen og tildeles ekstra træningstid på 45 min.

<i>Antal udøvere pr. træning</i>	<i>Hold</i>	<i>Rettesnor</i>		
		Kamp	Træning	Max
Fodbold	u6mix	12 (14)	18	24
	u8d	12	18	24 (21)
	u9d	10	15	20 (19)
	u10/11d	10	15	20 (18)
	u11p	8	12	16 (19)
	u12d	8 (7)	12	16
	u13d	8	12 (13)	16
	u15d	8	12	16
	u19d	8	12	16
	OB+Vet.	8 (8)	12	16

Pejlemærke 6: Flytning af klub

Ikke aktuelt.

Delkonklusion

NUGFs ønske til nye primære halfaciliteter handler om at have faciliteten ved boldbanerne på HC Andersensvej 5. Analysen peger på, at foreningsbehovet er opfyldt i de nuværende faciliteter.

Analyseredskab 2: Skønnet brug af sekundære hal-faciliteter

Et andet forhold af betydning for det fremtidige behov for hal-faciliteter er klubbens brug af sekundære faciliteter som omklædningsrum, toiletter, opbevaringsrum, kontorer mv.

Facilitetsbesigtigelse og samtaler med klubbens foreningsrepræsentanter viser en række nævneværdige forhold:

- Klubben angiver at mangle **omklædningsrum til klubbens hold**. Klubben benytter pt. et omklædningsrum til herrer og et omklædningsrum til damer. Disse ligger på skolen i

faciliteter nær foreningens klubhus. Klubben nævner flere uhensigtsmæssigheder ved ovennævnte faciliteter:

- I forbindelse med kampe må op til 10 børnehold ofte lappe ind over hinanden i et enkelt omklædningsrum.
- Hovedparten af børn klæder om hjemme fra i forbindelse med kamp og træning.
- Klubhuset er ofte lukket i forbindelse med træningsaftner (fordi mange medlemmer klæder om hjemme og derfor ikke har deres naturlige gang i klubhuset)
- Omklædningsrummene er umoderne og nedslidte
- Ovenstående forhold er med til at reducere det sociale liv i klubben

Besigtigelsen af faciliteten viser, at der ikke er andre omklædningsrum tilgængelige i umiddelbar nærhed. Endvidere understøtter besigtigelsen ovennævnte forhold vedr. omklædningsrummenes beskaffenhed.

Analyseredskab 3: Medlems- og befolkningsudvikling i de berørte områder

Et andet forhold af betydning for det fremtidige behov for hal-faciliteter i området er medlems og befolkningsudvikling ved NUGF. Opgørelser viser i den sammenhæng følgende nævneværdige forhold:

- **Befolkningsudviklingen** i området (Nordre skoledistrikt) har været uændret de seneste 8 år. De kommende 8 år forventes befolkningsudvikling ligeledes at være uændret. Til sammenligning forventes den samlede befolkningsudvikling i Viborg by at stige 1,25 årligt de kommende 8 år.
- **Medlemstallet** i NUGF er steget de senere år. Det fremgår af nedenstående oversigt over medlemsudviklingen i NUGF
 - 2010 (205), 2011 (254), 2012 (283), 2013 (299), 2014 (289)³⁰

Når medlemstallet er steget i NUGF skyldes det således ikke befolkningsudvikling i området. Hvis medlemstallet stiger tilsvarende de kommende år kan det give en øget efterspørgsel på træningstid i hal-faciliteter. Ifølge NUGF nuværende brug af hal-faciliteter sammenholdt med pejlemærkerne må det forventes, at en øget efterspørgsel kan rummes i de eksisterende faciliteter.

³⁰ NB: Tallene dækker over antal udendørs medlemmer.

Analyseredskab 4: Ledige haltider i andre relevante faciliteter

Et fjerde forhold der kunne have betydning for det fremtidige behov for hal-faciliteter er mulighederne for at finde ledige haltider i andre relevante faciliteter. Dette forhold er aktuelt i forhold til afvikling af kampe og stævner, hvor NUGF skal sikres tider i hal 6, såfremt klubben ønsker det.

Analyseredskab 5: Udviklingstendenser i relevante idrætter

Et femte forhold af betydning for det fremtidige behov for hal-faciliteter er udviklingstendenser i relevante idrætter. Analyser af nye aktivitetsformer, udendørsfaciliteter, turneringsstrukturer mv.. viser en række nævneværdige forhold:

- Etableringen af **den nye kunstbane** i NUGF (2014) må umiddelbart forventes at reducere klubbens behov for haltider. Fx har 15 hold fx valgt at vintertræne efter klubben fik kunstbane i 2014 (hhv. u9, u10, u11, u12, u13, u14, u14, u15, u17 drenge, u11, u13, u17 piger, senior, old boys og veteran). Disse hold havde typisk ikke vintertræning før etablering af kunstbanen. Det må på længere sigt forventes at reducere holdenes indetræning.
- Den nationale udvikling i fodboldens turneringsformer (**kunstbaneturneringer**) og spilformer (**futsal**) må forventes at reducere behovet for indendørs træningstider de kommende år (også i NUGF) og øge muligheden for etablere flere haltider i eksisterende haller (fx hal 1, 2, 3 og 5, hvor der i dag ikke opstilles bander).

Indstilling: NUGF

Klubben ansøger (jf. ansøgning og opfølgende samtaler) om følgende nye faciliteter:

1. Ny primær halfacilitet ved Nordre Skole
2. Flere omklædningsfaciliteter

Med udgangspunkt i den samlede anvendelse af analyseredskaber og pejlemærker præsenteres i det følgende analysens indstilling vedr. foreningens ønsker.

Ønske 1: Ny primær halfacilitet ved Nordre Skole

I forhold til det første ønske indstilles følgende:

- at KFU overlader ansøgning og beslutning vedrørende etablering af ny halfacilitet på Nordre Skole til B&U, hvis der i fremtiden skal overvejes nye skolehaller.

Uddybende kommentarer:

Foreningsbehovet hos Viborg Nørremarken er opfyldt via de eksisterende faciliteter ved stadionhallerne. Stiger foreningsbehovet i de kommende år synes det muligt at finde ekstra tider i samme faciliteter.

Ønske 2: Flere omklædningsfaciliteter

I forhold til det andet ønske indstilles følgende:

- at Viborg Kommune yder 75 % af 1.2 mio.kr til etablering af nye omklædningsfaciliteter mv. i forlængelse af NUGFs eksisterende klubhus.³¹

Uddybende kommentarer:

Det foreslås at bede NUGF om at beskrive, hvordan yderligere omklædningsrum og passende sociale faciliteter (herunder fx 1. sals terrasse, der binder klubbens baner sammen) kan etableres i forlængelse af det eksisterende klubhus. Skønmæssige opmålinger viser mulighed for at etablere ca. 5* 20 m (ud imod Indre Ringvej) uden tab af banekapacitet. Tilbygning skal skabe tilstrækkelige omklædningsfaciliteter og give medlemmerne en naturlig gang i klubhuset og på den måde øge klubbens sociale liv. De skønmæssige udgifter (vejledende m2 priser) udgør ca. 1.2 mio. kr.. Lokale og Anlægsfonden yder tilskud til investeringer på dette niveau på kr. 180.000.

³¹ Bemærk betingelser for lånefinansiering, jf. pejlemærke 7.

Viborg Gymnastik Forening

Viborg Gymnastik Forening (VGF) er en gymnastikforening med forskellige aktiviteter – bl.a. team-gymnastik, idræts-gymnastik og forskellige breddehold for børn og voksne.

Klubben har 1245 medlemmer (2015 tal) og er beliggende på Sct. Laurentii Vej i Viborg. Klubbens hovedfaciliteter består af sammenhængende springhal og gymnastiksal. Klubben benytter derudover træningstider på Vestervangskolen, Viborg Katedralskole samt Gymnastik & Idrætshøjskolen.

Klubben anvender endvidere Gymnastik & Idrætshøjskolen til gymnastikstævner.

Foreningens ansøgning

Med udgangspunkt i den indsendte ansøgning samt opfølgende samtaler med klubbens repræsentanter kan klubben ønsker til nye faciliteter beskrives på følgende måde:

- Klubben ønsker en ny spring og rytme hal vest for den eksisterende facilitet ved Sct. Laurentii Vej 22a. Klubben angiver et stort pres på egne faciliteter, der skaber hyppige forstyrrelser i gymnasternes træningsforhold.³² Klubben angiver en række forventede effekter ved en ny springhal:
 - For det første undgås mange af de hyppige sammenstød og konflikter internt i klubben, som skabes af de mange hensyn og aftaler på kryds og tværs
 - For det andet kan springhallen gøre det muligt at samle flere aktiviteter på de primære faciliteter ved Sct. Laurentii Vej. Det er ønskeligt fordi mange af klubbens hold er afhængige af redskaber som vanskeligt kan flyttes mellem forskellige faciliteter (fx trampoliner). Derudover er det ofte u hensigtsmæssigt at låne materialer i andre faciliteter fordi de typisk har andre producenter/træningskvaliteter ligesom det tager det tid at sætte redskaber (fx rullemadesser) frem og tilbage i lånte faciliteter, mens de står fremme i VGF centeret.
 - For det tredje kan en ny springhal reducere det antal af udøvere, hold og instruktører som klubben hvert år må afvise pga. manglende plads.

³² Klubben angiver en række årsager. *For det første* er mange af holdene for store og typisk nød til at træne sammen. Fx deler 3 hold à 50-60 gymnaster ofte springhallen. Det skaber lange ventetider, højt støjniveau og kræver stor koordination af trænerne mv. *For det andet* lapper mange hold konstant indover hinanden. Typisk træner 2-4 forskellige hold sammen 30 min.. Herefter udskiftes et eller to hold og en ny konstellation etableres. Det betyder, at udøvere hele tiden er på vej ind og ud af salen og/eller venter ved salens ripper. (Klubben har bl.a. overvejet at låse døren under træning for at reducere forstyrrelser (til hver halve time), men må ikke ifølge brandmyndighederne). *For det tredje* har mange af holdene forskellig alder, niveau mv.. Det kræver stor opmærksom og forståelse. Fx skal der koordineres mellem hold, der ønsker musik og hold der ønsker ro. Derudover skal salen hele tiden deles op på ny. Fx dur det ikke at et barn pludselig træder ud på tilløbsbanen, mens elitegymnaster springer over hest.

- Klubben ønsker forbedrede parkeringsforhold ved den primære facilitet ved at asfaltere dele af det store græsareal. Klubben angiver et stort pres på nuværende P faciliteter, der resulterer i kaotiske parkeringsforhold til stor gene for såvel medlemmer som områdets beboere.

Analyse af klubbens behov

I det følgende analyseres facilitetsbehovet i VGF med udgangspunkt i de 5 analyseredskaber og pejlemærkerne for fleksibilitetsforventninger. I den sammenhæng skal særligt bemærkes, at VGF søger om en springhal. Springhallen adskiller sig fra almindelige gymnastiksale og idrætshaller ved at indeholde en række indbyggede gymnastikredskaber (fx trampoliner, rytmegulv, ringe mv.). Det betyder, at det ikke er muligt at imødekomme merbehov på dette idrætsspecifikke område ved at tildele mere tid i gymnastiksale, idrætshaller mv.. Fokus i det følgende er derfor på at analysere brugen af VGFs nuværende springhal (og i mindre grad på gymnastiksalen).

Analyseredskab 1: Faktisk foreningsbrug af primære hal-faciliteter

Et første forhold af betydning for det fremtidige behov for hal-faciliteter er klubbens faktiske brug af primære hal-faciliteter.

Pejlemærke 1: Spredning af indendørs aktiviteter

VGF benytter 4 forskellige hal-faciliteter – henholdsvis: VGF centeret, Gymnastik & Idrætshøjskolen (GIV), Vestervangsskole samt Viborg Katedralskole. Ifølge pejlemærke 1 er det hensigtsmæssigt at samle aktiviteterne på 1-2 adresser. Da VGF benytter klubbens 3. og 4. facilitetsadresser (Vestervangsskole og GIV) svarende til mindst 4,5 ekstra timer pr. uge (i visse perioder 13,5 timer³³), er det ideelt set hensigtsmæssigt at flytte denne brug til VGFs primære faciliteter.

³³ Træningstiderne varierer afhængigt af hvornår holdene skal toppe ifht. til stævner mv.. I visse perioder bruger klubben op til 12 træningstimer pr. uge i Vestervangshallen.

Figur 3: VGFs træningstider i Springhal, gymnastiksal, Katedral, Vestervang og GIV

	Mandag				Tirsdag				Onsdag			Torsdag				Fredag			Lørdag	Søndag						
	VGF	VGF	VGF	Vva	VGF	VGF	VGF	VGF	GIV	Kat	VGF	VGF	VGF	VGF	VGF	VGF	VGF	VGF	VGF	VGF	VGF	VGF	VGF	VGF	VGF	Vv
15.00	p1+elite (18/20)				p2 (17/20)																					
15.30	p1+elite (18/20)				p2 (17/20)																					
16.00	p1+elite (18/20)				p1 (17/20)	p2 (8/10)	d-talent (8/10)				P2-4 (/)	Spring/hop (52/63)														
16.30	p1+elite (18/20)	d-spirer (8/10)			p1 (17/20)	p2 (8/10)	d-talent (8/10)				spring/ryt (27/33)	Mikro-p (16/20)	P2-4 (/)	Spring/hop (52/63)												
17.00	p1+elite (18/20)	d-spirer (8/10)	Familie (29/48)		p1 (8/10)	d-talent (8/10)					spring/ryt (27/33)	Mikro-p (16/20)	P2-4 (/)													
17.30	p1+elite (18/20)	d-spirer (8/10)	Familie (29/48)		p1 (8/10)	d-talent (8/10)					p-mini1-2 (32/36)	spring/ryt (27/33)	Mikro-p (16/20)	P2-4 (/)	Spring/hop (60/86)											
18.00	d-elite (4/4)	mix13-16 (29/33)	Ud af rær (28/46)		d-elite (4/4)	p-junior (13/15)	p-mini1-2 (32/36)							P2-4 (/)	Spring/hop (60/86)	d-elite (3/4)										
18.30	d-elite (4/4)	mix13-16 (29/33)	Ud af rær (28/46)		d-elite (4/4)	p-junior (13/15)	p-mini1-2 (32/36)								P2-4 (14/20)	Herre (3/4)	d-elite (5/5)	d-talent (20/23)	p-mini1-2 (4/5)	d-elite (12/15)	p-junior (10/13)					
19.00	d-elite (4/4)	mix13-16 (29/33)	Ud af rær (28/46)		d-elite (4/4)	p-junior (13/15)	p-mini1-2 (32/36)								Herre (14/20)	d-elite (3/4)	d-talent (5/5)	p-mini1-2 (20/23)	d-elite (4/5)	p-junior (12/15)						
19.30	d-elite (4/4)	power-ut (17/33)	Herre (25/33)		d-elite (4/4)	p-junior (13/15)	p-mini1-2 (32/36)	Rytme-d (16/33)							spring/ryt (10/10)	d-elite (3/4)	d-talent (5/5)	p-mini1-2 (20/23)	d-elite (4/5)	p-junior (12/15)						
20.00	d-elite (4/4)	power-ut (17/33)	Herre (25/33)		d-elite (4/4)	p-junior (13/15)	Masters (8/8)	Rytme-d (16/33)							spring/ryt (10/10)	d-elite (3/4)	d-talent (5/5)	Masters (7/8)	d-elite (4/5)	p-junior (12/15)						
20.30	d-elite (4/4)	power-ut (17/33)			d-elite (4/4)		Masters (8/8)	Rytme-d (16/33)							spring/ryt (10/10)	d-elite (3/4)		Masters (7/8)	d-elite (4/5)	p-junior (12/15)						
21.00					Masters (8/8)													Masters (7/8)								
21.30					Masters (8/8)													Masters (7/8)								
22.00																										

Tallene i parentes angiver først observerede fremmødte og dernæst antal medlemmer på hvert enkelt hold

Pejlemærke 2: Åbningstider

Hal og sal på klubbens hovedfacilitet benyttes i den foreningsmæssige åbningstid (kl. 16-22) kun af VGF (se figur 1). Klubben benytter faciliteten hele året. I den primære sæson (september–april) benyttes faciliteten af alle klubbens hold. I ”sommersæsonen” (maj–august) benyttes faciliteten hovedsageligt af klubbens elitegymnaster. Det foregår typisk i samme åbningstid – dog med et reduceret antal hold og udøvere. I den primære sæson har klubben - udover aktiviteter i VGF centeret - også aktiviteter i Vestervanghallen, Viborg Katedralskole samt Gymnastik og idrætshøjskolen.

Jf. figur 1 har VGF åbent i 1½ time mindre i de to haller i hverdage end man kan forvente ifølge pejlemærke 2.

Pejlemærke 3: Weekendtræning

Ifølge pejlemærke 3 synes det umiddelbart muligt at pege på følgende ekstra timer i springhallen:

- Lørdag: 11-18
- Søndag: 18-20

Det svarer til 9 ekstra timer pr. uge. De 9 timer er dog ikke retvisende ifølge klubben. Således planlægges træningstider ofte løbende for flere af klubbens elitehold. Fx er klubbens TeamGym pigeelitehold kun registreret til at træne 6 timer, selv om holdet typisk træner 15 timer pr. uge – heraf flere timer lørdag og søndag. Holdet tilpasser således løbende sine træningsmuligheder til klubbens øvrige hold, ”sorte pletter” og pigernes egne muligheder.

Klubben synes således at træne i overensstemmelse med pejlemærke 3.

Pejlemærke 4: Træningstid

Klubbens hold træner i nogenlunde overensstemmelse med pejlemærker for **træningstider**. Som det fremgår af nedenstående tabel træner seks af klubbens hold *længere tid* end angivet i pejlemærkerne (svarende til 7 timer pr. uge), mens otte af klubbens hold træner *kortere tid* end angivet i pejlemærkerne (svarende til 9,5 timer). Det svarer til i alt 2,5 times *mindre* træningstid end angivet i pejlemærke 4. Hvis klubben mangler træningstid skyldes det således ikke, at klubbens hold træner mere end hvad der er rimeligt ifølge pejlemærke 4.

Træningstid (pr. uge)	Hold	Pejlemærker	Træningstid	Difference
Team-gymnastik	Aspirant (6-8 år)	3,0 time	3,5 time	+ 0,5
	Mini 1-2 (9-11 år)	5,0 time	7,5 time	+ 2,5
	Mini 3-4 (9-11 år)	5,0 time	5,0 time	+ 0,0
	Junior (13-18 år)	8,5 time	8,0 time	- 0,5
Idræts-gymnastik	Drenge spirer (6-8 år)	4,0 time	1,5 time	- 2,5
	P3 (8-10 år)	7,5 time	4,5 time	- 3,0
	P2 (8-10 år)	7,5 time	7,5 time	+ 0,0
	Drenge talent (8-10 år)	7,5 time	6,5 time	- 1,0
	P1 (10-12 år)	9,5 time	11,5 time	+ 2,0
	Drenge elite (13-18 år)	16,0 time	17,0 time	+ 1,0
	Piger elite (13-18 år)	16,0 time	15,0 time	- 1,0
	Masters (+18)	6,0 time	6,5 time	+ 0,5
Bredde-gymnastik	Familie (0-3 år)	1,0 time	1,0 time	+ 0,0
	Lørdagstilbud	1,0 time	1,5 time	+ 0,5
	Spring/hoppe (3-7 år)	1,0 time	1,0 time	+ 0,0
	Spring/rytme (8-10 år)	1,5 time	1,5 time	+ 0,0
	Mini mix (10-13 år)	1,5 time	1,5 time	+ 0,0
	Power (13-16 år)	1,5 time	1,5 time	+ 0,0
	Spring/rytme (+18)	2,0 time	1,5 time	- 0,5
	Herre (+18)	2,0 time	2,0 time	+ 0,0
	Ud af røret (+18)	2,0 time	1,5 time	- 0,5
	Rytme damer (+18)	2,0 time	1,5 time	- 0,5

Pejlemærke 5: Udøvere pr. træning

Klubben har mange træningshold, der er større end angivet i pejlemærker for **holdstørrelser** (se nedenstående oversigt). Dvs. underlagt vilkår, der forstyrrer træningskvaliteten. Hver uge er antallet af udøvere til træning for stort i 24 træningstimer. I disse timer træner i gennemsnit 11 udøvere mere end max-grænsen. I 5 af timerne er belægningen over det dobbelte af max-grænsen. Det svarer til, at der hver uge træner 465 gymnaster mere end ønskeligt og 270 mere end angivet i max-kapaciteten. Ovenstående betyder, at klubben samlet set bør kompenseres med 14 ekstra timer pr. uge ifølge pejlemærke 5. Det skal i den sammenhæng bemærkes, at centerets overbelægning med få undtagelser forekommer i springhallen, mens der er passende træningstider, træningsantal mv. i gymnastiksalen.

Tid	Springhallen		Gymnastiksalen	
	Hold	Sum (16/24)	Hold	Sum (30/40)
<i>Mandag</i>				
15.00-16.30	p1&elite	= 18 (20)		
16.30-17.00	p1&elite + spirer	= 26 (30)		
17.00-17.30	p1&elite + spirer	= 26 (30)	fam.	= 29 (48)
17.30-18.00	p1&elite + spirer + fam.	= 59 (78)		
18.00-19.30	d-elite + mix13-16	= 33 (37)	ud af røret	= 28 (46)
19.30-20.30	d-elite + power-u17	= 21 (37)	herre	= 25 (33)
20.30-21.00	d-elite + power-u17	= 21 (37)		
<i>Tirsdag</i>				
15.00-16.00	p2	= 17 (20)		
16.00-16.30	p2 + d-talent	= 25 (30)		
16.30-17.00	p2 + d-talent	= 25 (30)	spring/rytme	= 27 (33)
17.00-17.30	d-talent + spring/rytme	= 35 (43)		
17.30-18.00	d-talent + spring/rytme	= 35 (43)	p-mini1-2	= 30 (36)
18.00-19.30	d-elite + p-mini1-2	= 36 (40)	p-junior	= 13 (15)
19.30-20.00	d-elite + p-junior + p-mini1-2	= 49 (55)	rytme-d	= 16 (33)
20.00-20.30	d-elite + p-junior + master	= 25 (27)	rytme-d	= 16 (33)
20.30-21.00	d-elite + master	= 12 (12)	rytme-d	= 16 (33)
21.00-22.00	master	= 8 (8)		
<i>Onsdag</i>				
16.00-17.00	spring/hop	= 26 (31)	spring/hop	= 26 (31)
17.30-18.00	spring/hop	= 30 (43)	spring/hop	= 30 (43)
18.00-18.30	spring/hop + d-elite	= 34 (47)	spring/hop	= 30 (43)
18.30-19.30	d-elite + d-talent	= 8 (9)	herre	= 14 (20)
19.30-20.30	spring/rytme + d-elite + talent	= 18 (19)		
20.30-21.00	spring/rytme + d-elite	= 13 (14)		
<i>Torsdag</i>				
15.00-16.00	p1 & elite	= 19 (20)		
16.00-17.00	p1 & elite + talent + aspirant	= 56 (63)	aspiranter	= 27 (33)
17.00-18.00	p1 & elite + talent + mini 3-4 + aspi.	= 69 (76)	aspiranter	= 27 (33)
18.00-18.30	mini 3-4	= 10 (13)	mini 1-2	= 20 (23)
18.30-19.00	elite + mini 1-2	= 24 (29)	mini 3-4 + junior	= 22 (28)
19.00-20.00	elite + mini 1-2	= 24 (29)	junior	= 12 (15)
20.00-21.00	elite + master	= 11 (13)	junior	= 12 (15)
21.00-22.00	master	= 7 (8)		
<i>Fredag</i>				
15.00-16.30	p1+2+3	= 17 (20)		
16.30-17.00	p1+2+3	= 17 (20)	begynder	= 40 (50)
17.00-17.30	d-elite + p1+2+3	= 26 (29)	begynder	= 40 (50)
17.30-18.00	d-elite + begynder	= 49 (59)		
18.00-20.00	d-elite (9)	= 9 (9)		
<i>Lørdag</i>				
9.30-11.00	Lørdagstilbud	= 52	Lørdagstilbud	= 52
<i>Søndag</i>				
10.00-10.30	p1+p2	= 18 (20)		
10.30-13.00	p1+p2 + d-elite + masters	= 25 (28)		
13.00-15.30	d-talent	= 11 (13)		
15.30-18.00	blandet	= 33 (43)	Blandet	= 33 (43)

Pejlemærke 6: Flytning af klub

Ikke aktuelt.

Delkonklusion

Det er nu muligt at samle op på VGFs faktiske foreningsbrug af de primære halfaciliteter – i relation til de fem pejlemærker for fleksibilitetsforventninger - og på den baggrund yde et første bidrag til en endelig konklusion i forhold til VGFs behov for nye primære halfaciliteter.

Pejlemærke 1 (spredning af indendørs aktiviteter):	+ 4,5 timer
Pejlemærke 2 (åbningstid):	– 1,5 time
Pejlemærke 3 (weekendtræning):	+ 0 timer
Pejlemærke 4 (træningstid):	+ 2,5 time
Pejlemærke 5 (antal udøvere pr. træning):	+ 14 timer
Pejlemærke 6 (flytning af klub):	0 timer
Sum (samlet potentiel kapacitet):	+ 19,5 timer ugentligt

Som det fremgår af pejlemærke 1 – 6 har VGF i den nuværende situation en overbelægning på 18 timer ugentligt.

Analyseredskab 2: Skønnet brug af sekundære hal-faciliteter

Et andet forhold af betydning for det fremtidige behov for hal-faciliteter er klubbens brug af sekundære hal faciliteter. Klubben angiver et stort pres på nuværende P faciliteter, der resulterer i kaotiske parkeringsforhold til stor gene for såvel medlemmer som områdets beboere, og ønsker på den baggrund forbedrede P faciliteter. Facilitetsbesigtigelse og samtaler med klubbens foreningsrepræsentanter peger på, at ønsket er relevant.

Analyseredskab 3: Medlems- og befolkningsudvikling i de berørte områder

Et tredje forhold af betydning for det fremtidige behov for hal-faciliteter i området er medlems- og befolkningsudvikling i og omkring Viborg. Opgørelser viser i den sammenhæng en række nævneværdige forhold:

- **Befolkningsudviklingen** i Viborg er gennemsnitligt steget med 1,11 pct. de seneste 8 år. De kommende 8 år forventes befolkningsudvikling at stige 1,25 pct. årligt i Viborg by.³⁴
- **Medlemstallet** i VGF følger ikke i takt med befolkningsudvikling i området, idet VGFs samlede medlemstal er steget væsentligt mere. Det fremgår af oversigten over VGFs medlemsudvikling: 2010 (824), 2011 (791), 2012 (791), 2013 (859), 2014 (1166), 2015 (1248).

Befolkningsudviklingen stiger uændret i de kommende år, og såfremt medlemstallet ligeledes fortsætter sin nuværende vækst, kan det føre til en øget efterspørgsel på gymnastikfaciliteter. VGFs kraftige medlemsvækst de senere år er dog usædvanlig og der er ikke belæg for at slutte, at samme vækstgrad vil fortsætte fremadrettet. Analysen finder fx ingen direkte sammenhæng mellem befolkningsudvikling og medlemsudvikling i nogle af de undersøgte klubber. Medlemsudviklingen i VGF og befolkningsudviklingen i området indikerer dog at behovet kan vokse i fremtiden.

Analyseredskab 4: Ledige haltider i andre relevante faciliteter

Et fjerde forhold af betydning for det fremtidige behov for hal-faciliteter er mulighederne for at finde ledige haltider i andre relevante faciliteter.

I den sammenhæng skal det bemærkes, at overbelægningen med få undtagelser forekommer i springhallen med indbyggede gymnastikredskaber (fx trampoliner, rytmegulv, ringe mv.), mens der er passende træningstider i gymnastiksalen. Da træningen i springhallen er afhængig af særlige redskaber er det ikke muligt at kompensere klubben ved at flytte aktiviteter fra springhallen til andre traditionelle idrætshaller i nærheden.

Analyseredskab 5: Udviklingstendenser i relevante idrætter

Et femte forhold af betydning for det fremtidige behov for hal-faciliteter kunne være udviklingstendenser indenfor gymnastikken. I den sammenhæng må det bemærkes, at tendensen inden for gymnastiksporten går på, at elitegymnaster træner mere og starter tidligere.

³⁴ I perioden 2023-2030 forventes den at stige 0,4 pct. årligt.

Indstilling: Viborg Gymnastik Forening

Klubben ansøger (jf. ansøgning og opfølgende samtaler med klubbens repræsentanter) om følgende faciliteter:

1. En springhal
2. Bedre parkeringsforhold

Med udgangspunkt i den samlede anvendelse af analyseredskaber og pejlemærker præsenteres i det følgende analysens indstilling vedr. foreningens ønsker.

Ønske 1: Ny springhal

I forhold til det første ønske indstilles følgende:

- at Viborg Kommune yder 75 % af 11 mio. kr. til at etablere en ny springhal på ca. 1.000 m² vest for den eksisterende facilitet.³⁵

Uddybende kommentarer:

Analysen viser en samlet underkapacitet på 19,5 timer ugentligt. Hver uge træner 465 gymnaster mere end ønskeligt og 270 mere end angivet i max-kapaciteten. Samtidig tydeliggør træningsobservationer, at antallet af udøvere påvirker træningskvaliteten negativt (lange ventetider, højt støjniveau, forstyrrelser, farlige situationer, krav til koordination, mv.). Overbelægningen forekommer med få undtagelser i springhallen. Da træningen i springhallen er afhængig af særlige redskaber er det ikke muligt at kompensere klubben ved at flytte aktiviteter fra springhallen til traditionelle idrætshaller. Tilsammen illustrerer underkapacitet, træningskvalitet, stigende medlemstal og idrættens manglende flytbarhed behovet for mere kapacitet. Derudover kan springhallen gøre det muligt at samle alle klubbens aktiviteter på de primære aktiviteter ved Sct. Laurentii Vej, således at klubben ikke skal benytte 4 forskellige facilitetsadresser. En ny springsal kan endvidere reducere antallet af udøvere, hold, instruktører som klubben hvert år må afvise pga. manglende plads og således forventes at øge antallet af medlemmer på VGF. Der er en klar forventning om at VGF er villige til at leje hallen ud til andre interesserede foreninger.

³⁵ Bemærk betingelser for lånefinansiering, jf. pejlemærke 7

Ønske 2: Bedre parkeringsforhold

I forhold til det andet ønske indstilles følgende:

- at Viborg Kommune yder 75 % af 1 mio. kr. til at etablere nye parkeringsforhold ved at asfaltere dele af græsarealet mellem nuværende P plads og gymnastikanlægget.³⁶

Uddybende kommentarer:

Klubben angiver et stort pres på nuværende P faciliteter, der resulterer i kaotiske parkeringsforhold til stor gene for såvel medlemmer som områdets beboere.

Facilitetsbesigtigelse og samtaler med klubbens foreningsrepræsentanter peger på, at ønsket er relevant.

³⁶ Bemærk betingelser for lånefinansiering, jf. pejlemærke 7

Samlet indstilling

Analysen har undersøgt behovet for yderligere hal-faciliteter for 3 idrætsklubber, henholdsvis Søndermarken Idrætsklub, Viborg Gymnastik Forening og Viborg Nørremarken.

Klubbernes ansøger for et samlet beløb på kr. 55.000.000. Analysen indstiller til investeringer for et samlet beløb på kr. 16.400.000, hvoraf den kommunale andel udgør kr. 12.600.000. Skematisk indstilles til følgende investeringsplan:

Klub	Opgave	2016		2017	
		Investering	Kommunal andel	Investering	Kommunal andel
NUGF	Omklædning	1.200.000	900.000		
SIK	4 squashbaner	1.200.000	1.200.000		
	Foreningsfitness			1.000.000	750.000
	Omklædning/opvarmning			1.000.000	750.000
VGF	Ny springhal	11.000.000	8.250.000		
	Parkering	1.000.000	750.000		
Sum		14.400.000	11.100.000	2.000.000	1.500.000

I 2016 igangsættes henholdsvis ny springsal og forbedrede parkeringsfaciliteter ved VGF, etablering af nye omklædningsfaciliteter ved NUGF og 4 nye squashbaner til Viborg Squash Klub. Når Viborg Squash Klub er flyttet i nye faciliteter kan etablering af foreningsfitness og forbedring af omklædning/opvarmningsfaciliteterne på Liseborg påbegyndes (forventes muligt i 2017).

Udover ovenstående facilitetsforbedringer indstilles til følgende handlinger:

- at reservere Finderuphøjhallen til Søndermarken IK og flytte Viborg FFs aktiviteter fra Finderuphøjhallen til Vestervang Skole
- at give Søndermarken IK ret til i et vist omfang at benytte stadionhallerne til etablering af større håndboldstævner og fodboldstævner
- at genbehandle SIKs ansøgning, når der er klarhed over relevante udviklingstendenser (forventet i næste byrådsperiode)
- at KFU overlader ansøgning og beslutning vedrørende etablering af ny halfacilitet på Nordre Skole til B&U, hvis der i fremtiden skal overvejes nye skolehaller

Viborg Idrætsråd er bekendt med, at der andre steder i kommunen er overvejelser i fht. anlæg af nye hal-faciliteter. Med henblik på at sikre en stor gennemsigtighed og ensartethed i behandlingen af alle idrætsklubber indstilles, at der i 2015/2016 gennemføres analyse af ansøgerfeltet med henblik på at klarlægge behov og relevante indstillinger.